

D&B

RAPPORTAGE GROENE AFVALBAKKEN

Gemeente Rotterdam

Augustus 2016

EEN SCHOON EN VEILIG ROTTERDAM

Rotterdam is een van de mooiste steden van Nederland. Met haar vernieuwende architectuur, prachtige skyline en gloeiende haven staat Rotterdam terecht in de top 3 van drukst bezochte steden in ons land. De keerzijde is dat het grote aantal mensen ook veel afval met zich meebrengt. Veel van dit afval komt op straat terecht: de gemeente ruimt jaarlijks 13.000 ton zwerfafval op. Naast afbreuk aan de pracht van een stad werkt straatvervuiling hygiëneproblemen als stank en ongedierte in de hand. Daarnaast associëren mensen afval in sommige situaties met criminaliteit en onveiligheid (Broken Window Theory), wat betekent dat mensen in een omgeving met veel zwerfvuil onveiliger voelen. De straten zwerfvuilvrij maken kost de gemeente jaarlijks veel geld.

De gemeente is zich bewust van de problematiek die ontstaat door zwerfvuil. Als vooruitstrevende gemeente zoekt Rotterdam de oplossing niet alleen in reiniging. De gemeente initieerde verschillende onderzoeken om zwerfvuilproblematiek te voorkomen, onder andere met de inzet van gedragsverandering.

Aanleiding huidig onderzoek

Vorig jaar voerde Dijksterhuis en van Baaren (D&B) het onderzoek 'Een schone boel en een veilig gevoel' uit. We ontwikkelden een interventie gebaseerd op kennis uit de gedragspsychologie, om mensen te stimuleren minder te vervuilen en zich veiliger te voelen. De aanpak bleek effectief: na de interventie gooide meer dan twee keer zoveel mensen hun afval in de afvalbak en voelden mensen zich tevens veiliger.

Eén van de interventieonderdelen uit het vorige onderzoek was het groen kleuren van de grijze afvalbakken. Resultaten van het onderzoek wekten het vermoeden dat de groene kleur een grote invloed had op het vervuilgedrag: de afvalbakken waren opvallender, waardoor mensen de bakken sneller opmerkten en hun afval vasthielden om het weg te gooien. Omdat we in het onderzoek echter verschillende interventieonderdelen tegelijkertijd onderzochten, konden we niets concluderen over het afzonderlijke effect van de groengekleurde afvalbakken.

Vanwege het vermoeden dat de groene afvalbakken sterk verantwoordelijk waren voor dit effect en gezien de grootte van het effect, besloot gemeente Rotterdam om het effect van de felgroene afvalbakken in isolement te onderzoeken. De volgende vraag staat daarom centraal in het huidige onderzoek:

"Zorgt het felgroen kleuren van afvalbakken voor meer opgehaald afval?"

Omdat mensen tekenen van verloedering zoals vervuiling van de straat in sommige situaties associëren met criminaliteit en onveiligheid (Broken Window Theory), kan minder afval op straat er mogelijk voor zorgen dat mensen zich veiliger voelen. De groene afvalbakken kunnen er dus indirect toe leiden dat mensen zich veiliger voelen op straat. We onderzoeken daarom ook de volgende vraag:

"Voelen mensen zich veiliger in straten met groene afvalbakken?"

Leeswijzer

In dit rapport beschrijven we:

- de psychologische theorie die verklaart waarom een groene bak werkt;
- de typen groene afvalbakken die we onderzochten;

- de onderzoeksopzet die we daarvoor gebruikten;
- de resultaten;
- adviezen over het inzetten van de groene bakken.

De theorie achter een groene bak

In deze sectie geven we de psychologische verklaring voor de werkzaamheid van de groene bakken. We leggen uit hoe een gekleurde afvalbak tot minder vervuilgedrag en tot hogere veiligheidsgevoelens kan leiden.

Onbewust gedrag

Mensen denken vaak dat ze handelen op basis van bewuste keuzes. In veel gevallen komt menselijk gedrag echter onbewust tot stand. Mensen hebben namelijk slechts een beperkt vermogen om zich ergens bewust van te zijn. Wanneer deze zogeheten 'mentale capaciteit' benut is, bijvoorbeeld doordat mensen een gesprek voeren, bellen of nadenken over de boodschappen, verlopen andere gedragingen onbewust. Zo kan het zijn dat mensen afval onbewust op de grond gooien, omdat ze aan andere dingen denken en/of onbewust langs de afvalbak lopen.

Een felle kleur en vervuilgedrag

Dit onbewuste gedrag kun je sturen door nudges te gebruiken. Een nudge is een verandering in de context waarbinnen het gedrag plaatsvindt en stuurt, vaak onbewust, het gedrag (Selinger & Whyte, 2011). Door nudges strategisch in te zetten, kun je gedrag in de gewenste richting veranderen.

Het kleuren van de afvalbakken werkt als een nudge. De felle kleur zorgt ervoor dat de afvalbak meer in het oog springt (Bacon & Egeth, 1994; Turatto & Galfano, 2000). Waar mensen de bakken eerder niet opmerkten, springen groene afvalbakken juist in het oog en trekken onze aandacht.

Het zichtbaarder maken van een object zorgt er zelfs voor dat mensen eerder naar het object toe lopen (Wansink, Painter & Lee, 2006). Het opvallend groen kleuren van de afvalbakken kan er dus toe leiden dat mensen de bakken eerder opmerken en de afvalbakken benaderen om hun afval in gooien.

De felgekleurde bak en veiligheidsgevoelens

Broken Window Theory (Wilson & Kelling, 1982) is een theorie over sociaal gedrag die stelt dat criminaliteit is gelinkt aan verstoringen van de omgeving. Zwerfvuil valt onder deze verstoringen. Omdat criminaliteit en uitingen daarvan ook gelinkt zijn aan veiligheidsgevoelens is het interessant om te onderzoeken wat minder zwerfvuil met veiligheidsgevoelens doet. De aanname is dat wanneer de groene afvalbakken meer afval ophalen, er minder afval op de grond terecht komt. Hierdoor zien mensen in die straat minder afval (minder 'verstoring'), waardoor hun veiligheidsgevoelens mogelijk stijgen.

De interventie: twee soorten groene bakken

We onderzochten het effect van twee type groene bakken. Om de bakken te kleuren gebruikten we de groene kleur waar gemeente Rotterdam vaker mee werkt, namelijk RAL 6018. Deze kleur is ook wel bekend als 'Rotterdams Groen'. Een aantal afvalbakken lieten we volledig groen spuiten: de groene bakken (zie afbeelding 1). Daarnaast maakten we een aantal bakken met enkel een groen detail, door ze te beplakken met groene stickers: de stickerbakken (zie afbeelding 2). Door beide baktypen in het onderzoek op te nemen, onderzochten we of afvalbakken volledig groen moeten zijn om vervuilgedrag te beïnvloeden of dat een groen detail volstaat.

Afbeelding 1

Afbeelding 2

Toetsing van de interventie

In deze sectie beschrijven we hoe we de interventie hebben getoetst. We beschrijven:

- in welke straten we het onderzoek uitvoerden;
- welke onderzoeksopzet we hanteerden;
- hoe we het afval en de veiligheidsgevoelens onderzochten.

De straten

Om te onderzoeken of groene en/of stickerbakken meer afval ophalen dan de reguliere grijze afvalbakken, plaatsten we de afvalbakken in de Rotterdamse straten. De gemeente droeg ons een aantal potentiële straten aan. We voerden een vooronderzoek uit om te inspecteren welke van deze straten het meest geschikt waren om de afvalbakken onderling te vergelijken. We onderzochten of de straten

vergelijkbaar waren op twee factoren die zeer sterk van invloed zijn op vervuilgedrag, namelijk:

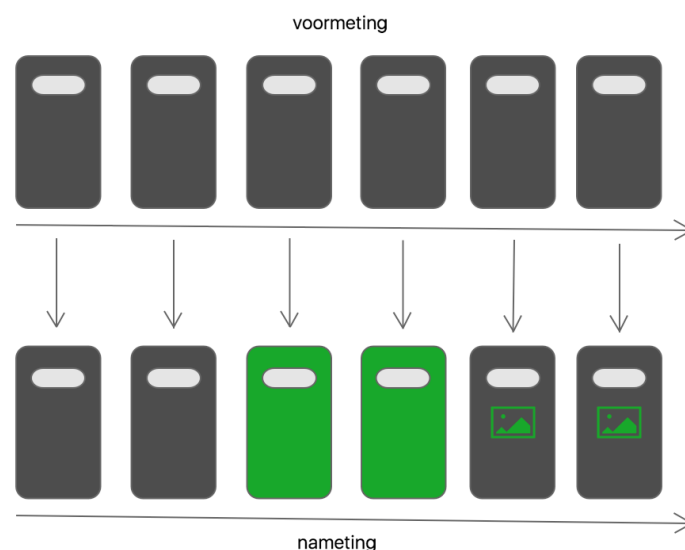
- de afstand van het voetpad tot de afvalbakken;
- de aanwezigheid van winkels die potentieel afval genereren, zoals een supermarkt, een kiosk of snackbar.

Een zestal straten bleek het meest geschikt om de afvalbakken onderling te vergelijken en is daarom geselecteerd voor het onderzoek:

De Crooswijkseweg, de Stationssingel, de Zwartjanstraat, de Provenierstraat, de Benthuizerstraat en de Beijerlandse laan (vanaf de 2^e Rosestraat tot de Slaghekstraat).

Onderzoeksopzet

In elk van de zes onderzoekstraten stonden eerst grijze afvalbakken (de Rotterdambakken). Voor het plaatsen van de groene bakken en de stickerbakken telden we eerst gedurende een vaste periode hoeveel afval de grijze Rotterdambakken ophaalden (voormeting). Na de voormeting vervingen we een deel van de Rotterdambakken door bakken in de twee verschillende experimentele condities: groene afvalbakken (in de Stationssingel en de Crooswijkseweg) en stickerbakken (in de Provenierstraat en de Zwartjanstraat). Vervolgens voerden we de nameting uit: net als bij de grijze Rotterdambakken in de voormeting, telden we hoeveel afval deze verschillende typen afvalbakken ophaalden.

Zoals in bovenstaande afbeelding te zien is, lieten we tijdens de nameting in twee straten (de Beijerlandselaan en de Benthuizerstraat) grijze Rotterdambakken staan. Deze afvalbakken vormden de zogeheten controlegroep. In de praktijk kan het namelijk zo zijn dat andere factoren dan de bedoelde interventie (in dit geval de groene kleur van de bak) de metingen beïnvloeden. Met alleen een voor- en nameting kan je deze storende invloeden niet ontdekken. Er worden dan mogelijk onjuiste conclusies over de effectiviteit van de groene afvalbakken en stickerbakken getrokken. Onderstaand voorbeeld illustreert dat het toevoegen van een controlegroep dit tegengaat.

Tijdens de nameting van een onderzoek kan het zijn dat beter weer is. Beter weer betekent doorgaans dat meer mensen zich op straat begeven. Meer mensen op straat betekent automatisch ook meer afval. Een deel hiervan komt in de afvalbakken terecht. Hierdoor stijgt het aantal stuks afval dat je telt tijdens de nameting. Je concludeert vervolgens onterecht dat de groene bakken meer afval ophalen, terwijl niet de groene kleur van de bakken maar het weer zorgt voor meer afval in de afvalbakken. Door in deze vergelijking een controlegroep mee te nemen kan je hiervoor controleren. Wanneer je namelijk op de nameting ook bij de controlebakken meer afval meet, weet je dat dit komt door het weer en niet door het groen kleuren van de bakken.

Voor de veiligheidsgevoelens hanteerden we dezelfde onderzoeksopzet. Tijdens de voormeting interviewden we mensen in elk van de zes straten. Na het plaatsen van de groene afvalbakken en de stickerbakken voerden we de nameting uit: we namen nog een keer interviews af, opnieuw in alle zes straten.

DE METING

Afval

Om te meten welke afvalbak het meeste afval ophaalt, telden uitzendkrachten onder leiding van de gemeente het afval in de afvalbakken. Zij telden voor elke bak gedurende een vaste periode het aantal stuks afval dat elke bak bevatte en noteerden dit.

De uitzendkrachten telden het afval dat de bakken op maandag en woensdag ophaalden. Dit deden zij van week 19 tot en met week 25, met uitzondering van

week 21. In die week werden de grijze Rotterdambakken vervangen door de groene bakken en de stickerbakken.

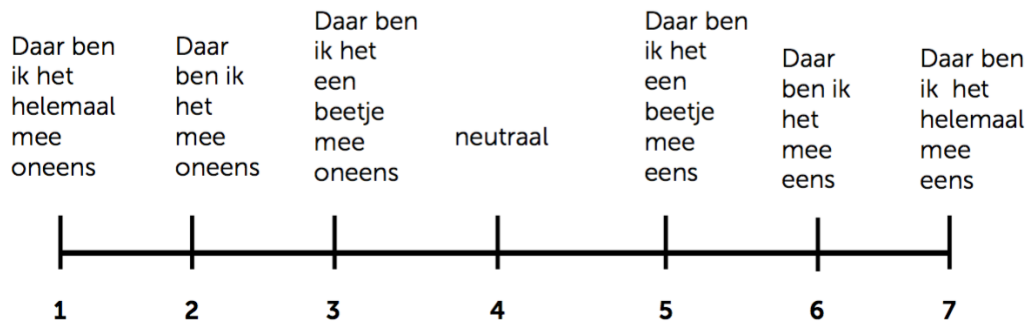
Veiligheidsgevoelens

Veiligheidsgevoelens zijn gemeten door voorbijgangers in een interview stellingen voor te leggen over hoe veilig zij zich voelden. De stellingen formuleerden we op basis van bestaande onderzoeken naar veiligheidsgevoelens. In totaal werden 11 stellingen voorgelegd, zoals hieronder te zien. Achter sommige vragen staat *reversed*, wat betekent dat de vraag negatief geformuleerd is, en in de analyses is 'omgedraaid' voor een juiste analyse.

Vragen veiligheidsgevoelens

- 1) Ik voel me hier veilig.
- 2) Ik voel me hier fijn.
- 3) Ik denk dat andere volwassenen zich hier veilig voelen.
- 4) Ik denk dat kinderen zich hier veilig voelen.
- 5) Ik zou sneller lopen om deze straat uit te zijn (*reversed*).
- 6) Deze straat is veilig.
- 7) Ik voel me hier bedreigd (*reversed*).
- 8) Ik vermijd deze straat wel eens omdat ik me niet veilig voel (*reversed*).
- 9) Ik voel me hier beschermd.
- 10) Ik voel me hier veiliger dan in andere straten.
- 11) Ik voel me hier meer bedreigd dan in andere straten (*reversed*).

Elke stelling werd beantwoord op een zogenoemde *Likertscale*, met daarop 7 antwoordmogelijkheden. In de afbeelding op de volgende pagina is deze schaal te zien.

Naast de 11 stellingen vroegen we mensen of ze deze vragen al eens eerder beantwoord hadden, om te voorkomen dat we dezelfde mensen meer malen in het onderzoek mee zouden nemen. Ook vroegen we van elke geïnterviewde de leeftijd, noteerden we het geslacht en wat voor weer het op dat moment was. We interviewden in week 20, 21 en 23 in totaal 181 mensen.

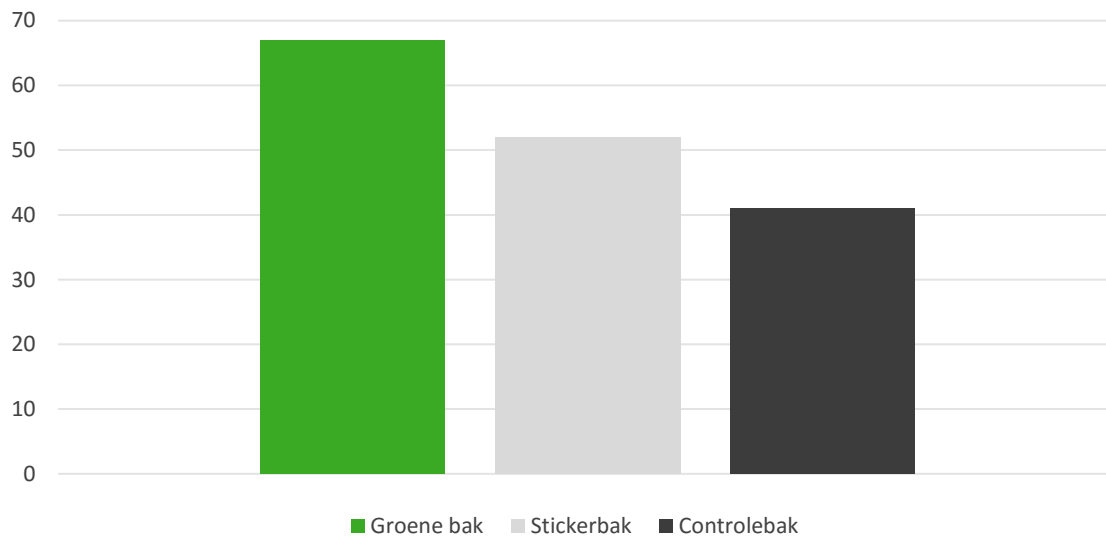
RESULTATEN

De groene afvalbak haalt meer afval op

Tijdens de voormeting, waarin alleen de grijze Rotterdambakken in de straten stonden, vonden we geen verschil tussen de bakken in de hoeveelheid afval die ze ophaalden. Deze bevinding ligt in lijn met de verwachtingen.

Tijdens de nameting, waarin naast de grijze bakken ook de groene bakken en stickerbakken geplaatst zijn, vonden we wel verschillen tussen de typen afvalbakken. De groene bakken haalden significant meer afval op dan de sticker- en de controlebakken. Daarnaast vonden we dat de stickerbakken meer afval ophaalden dan de controlebakken. Gemiddeld haalden de groene bakken 67 stuks afval op. Dit zijn 15 stuks afval meer dan de stickerbakken gemiddeld ophaalden (52) en zelfs 26 stuks afval meer dan de controlebakken gemiddeld ophaalden (41). De groene afvalbak is dus het meest effectief.

Stuks afval per type bak

Groene bak effectief ondanks slecht weer

Tijdens de nameting was er sprake van slechter weer dan tijdens de voormeting. Dat is een belangrijk gegeven, aangezien het weer van invloed is op vervuilgedrag. Bijvoorbeeld omdat er minder mensen op straat zijn tijdens slecht weer en omdat deze mensen minder uitvoerig op zoek gaan naar een afvalbak. Ook kunnen de bakken in het grauwe weer minder goed zichtbaar zijn.

De statistische analyses onthullen inderdaad dat de grijze Rotterdambak en de stickerbak tijdens slecht weer minder afval ophalen. Dit is in lijn met de kennis dat slechter weer van invloed is op vervuilgedrag. Echter halen de groene bakken zowel in goed als slecht weer evenveel afval op. We kunnen daarom concluderen dat de groene kleur van de bak ervoor zorgt dat de afvalbak goed zichtbaar blijft, waardoor de bak opvalt en mensen de bak goed kunnen vinden. De groene afvalbakken trekken de aandacht en dalen ondanks de slechtere weersomstandigheden niet in effectiviteit.

De groene bakken en veiligheidsgevoelens

De groene bakken halen meer afval op en zorgen dus voor een schonere straat, ongeacht de weersomstandigheden. Maar zorgen de bakken er ook voor dat mensen zich veiliger voelen?

Uit de analyse blijkt dat mensen zich tijdens de nameting even veilig voelden in de straten met de groene bakken, de straten met de stickerbakken als in de straten met de grijze Rotterdambakken. In elke conditie werd het veiligheidsgevoel gewaardeerd op gemiddeld 4.9, op een schaal van 1 tot 7. De groene bakken halen dus meer afval op, maar dit vertaalt zich niet in hogere veiligheidsgevoelens.

Onveiliger door lekker weer

Het weer heeft niet alleen invloed op vervuilgedrag, maar ook op veiligheidsgevoelens. Zo zijn er tijdens mooi weer doorgaans meer mensen op straat. Onderzoek wijst uit dat de perceptie van meer mensen op straat, en specifiek hangjongeren, samenhangt met verlaagde veiligheidsgevoelens (Acuña-Rivera, Brown & Uzzell, 2014; Foster, Giles-Corti & Knuijman, 2011; Jackson et al., 2010; Hur & Nasar, 2014; Perkins & Taylor, 1996; Pitner et al., 2012; Perkins et al., 1992; 1996).

Tijdens de interviews op 7 juni (nameting), maar ook de twee dagen daarvoor, was het mooier weer dan tijdens de interviews in de voormeting. De geïnterviewden gaven tijdens de nameting opvallend vaker aan dat ze hangjongeren zagen en zich hierdoor bedreigd voelden.¹ We vonden dan ook dat de mensen zich tijdens de nameting onveiliger voelden. Een soortgelijke daling in onveiligheidsgevoelens door de aanwezigheid van hangjongeren vonden we al eerder in het onderzoek 'Een schone boel en een veilig gevoel'.

Hoewel de veiligheidsgevoelens afnamen, is deze daling miniem: op de voormeting scoorden mensen gemiddeld 5.3 en tijdens de nameting, zoals eerder vermeld, gemiddeld 4.9. Dit betekent dat zowel tijdens de voormeting als tijdens de nameting over het algemeen iedereen de vragen over veiligheidsgevoelens beantwoordde met 'Daar ben ik het een beetje mee eens'. Tijdens de voormeting en de nameting voelden mensen zich dus veilig, alleen voelden mensen zich op de voormeting net iets veiliger.

¹ Dit is in lijn met ander onderzoek in Rotterdam dat aantoonde dat tijdens mooi weer Rotterdamse jongeren vaker op straat rondhangen.

CONCLUSIE

Groenere bakken geven schonere straten

Groene bakken en afvalbakken met groene stickers halen meer afval op dan grijze afvalbakken. Door afvalbakken groen te maken, vallen ze meer op en beweeg je mensen om hun afval vaker in de afvalbakken te gooien in plaats van op de grond, zonder dat ze dit in de gaten hebben. Zo zorg je voor een schonere straat en verminder je hygiëneproblemen en hoge schoonmaakkosten.

De volledig groene afvalbak bleek met gemiddeld 67 stuks afval het meest effectief. Deze bak haalde gemiddeld 26 stuks afval meer op dan de grijze bak, waar gemiddeld 41 stuks afval in werd gegooid. Dat betekent dat als je in een straat met 15 afvalbakken alle bakken groen kleurt, deze afvalbakken in deze straat *per dag* gemiddeld 390 stuks afval *meer* ophalen dan wanneer de straat grijze afvalbakken heeft. Door de grijze Rotterdambakken te vervangen door volledig groene bakken creëer je dus daadwerkelijk schonere straten.

Groenere bakken zorgen niet voor veiliger gevoel

Hoewel groene bakken meer afval ophalen en dus voor schonere straten zorgen, leiden ze niet tot hogere veiligheidsgevoelens. Dit valt te verklaren doordat veiligheidsgevoelens niet uitsluitend door zwerfafval bepaald worden. De kans is groot dat andere factoren een grotere impact hebben. In het huidige onderzoek dragen de geïnterviewden de aanwezigheid van hangjongeren aan als verklaring voor hun gevoelens van onveiligheid. Ook valt te denken aan andere factoren, zoals netheid van de openbare inrichting en de aanwezigheid van bomen, planten en bloemen.

Adviezen

Op basis van dit onderzoek adviseren we voor een schoon en veilig Rotterdam het volgende:

- Opscaling van de volledig groene bakken;
- Meting van het lange termijneffect van deze groene bakken;
- Inzet van alternatieven voor het verhogen van veiligheidsgevoelens.

Opschaling

In dit onderzoek toonden we op wetenschappelijk wijze aan dat groene afvalbakken meer afval ophalen dan grijze afvalbakken. Het volledig groen kleuren van de afvalbak maakt de bak het meest zichtbaar en daarom het meest effectief. De volledig groene afvalbakken halen gemiddeld de helft meer afval op dan de grijze bakken en hebben dus de schoonste straten tot gevolg.

Wij adviseren daarom om de volledig groene afvalbakken op meer plekken in de stad in te zetten. Hoe meer groene bakken, hoe meer afval er wordt opgehaald en hoe minder afval op de grond terecht komt. Houd bij opschaling echter wel de zichtbaarheid van de bak in het achterhoofd. Als de bak door zijn groene kleur niet zichtbaarder wordt dan in de oude situatie heeft de interventie waarschijnlijk minder effect. Overweeg daarom altijd per locatie en zelfs per specifieke bak of het groen kleuren van de bak effect heeft.

Er zijn drie situaties waarbij we afraden om groene bakken te implementeren, omdat ze in die situaties waarschijnlijk minder effectief zijn:

1. In straten met veel groene gewassen, in een park of naast groene struiken. Een groene omgeving kan de groene kleur de afvalbak juist minder zichtbaar maken en daardoor ook minder effectief.
2. In straten waar andere objecten het zicht op de bakken belemmeren. Een groene kleur maakt de afvalbak niet opvallender wanneer deze wegvalt tussen andere objecten. Een goed voorbeeld hiervan is de Beijerlandse laan, waar veel koopwaar staat uitgesteld op de stoep waar ook de afvalbakken staan. Zie de afbeeldingen hier onder.

3. In straten waar de afvalbakken dichtbij de natuurlijke loop van voetgangers staan. Omdat voetgangers vlak langs de bakken lopen valt de afvalbak op, ook al is de afvalbak grijs. Een groene kleur verhoogt de zichtbaarheid in dat geval niet.

Lange termijneffect

De groene afvalbakken halen meer afval op omdat ze opvallend zijn. Het is echter nog onbekend of dit effect standhoudt op de lange termijn. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat mensen wennen aan de groene kleur, waardoor de bakken na een bepaalde tijd minder opvallen en hun effectiviteit afneemt. Anderzijds is het zo dat mensen hun omgeving grotendeels onbewust waarnemen. Omdat het kleurcontrast tussen de omgeving en de groene afvalbak blijft bestaan, kan het zijn dat de kleur op onbewust niveau de aandacht blijft trekken. Daardoor blijven mensen mogelijk eerder naar de groene bakken lopen om hun afval in de afvalbakken te gooien.

Hoewel we op basis van het huidige, kortdurende onderzoek niet kunnen vaststellen dat de groene bakken op de lange termijn meer afval ophalen, is dit wel onze verwachting. Begin volgend jaar voeren we dan ook in samenwerking met gemeente Rotterdam een lange termijnmeting uit, die ons meer inzicht geeft in het effect na verloop van tijd.

Op toeristische, drukbezochte plekken zoals rondom Rotterdam Centraal Station, de Markthal of bekende drukke (winkel)straten als de Coolsingel en De Meent, kan gekozen worden om de groene bakken direct op te schalen. Deze plekken kennen veel 'eenmalige' bezoekers, waardoor de kans op weneffecten klein is. We verwachten daarom dat het effect van groene bakken op deze plekken makkelijker aanhoudt dan bij een locatie met veel 'vaste' bezoekers, zoals een woonstraat of plaatselijk winkelplein. We adviseren daarom de lange termijnmeting af te wachten alvorens de groene afvalbakken op de 'vaste' locaties in te zetten.

Veiligheidsgevoelens

De groene bak is als indirecte interventie (via het verminderen van zwerfafval) niet effectief in het verhogen van de veiligheidsgevoelens. Desondanks voelden de mensen in dit onderzoek zich over het algemeen veilig: gemiddeld genomen antwoordden mensen de vragen naar hun veiligheidsgevoelens met: 'daar ben ik het een beetje mee eens'. Als de wens echter is de veiligheidsgevoelens toch verder te verhogen, kan geput worden uit ons eerdere onderzoek 'Een schone boel en een veilig gevoel'. Het onderzoek laat zien dat de volgende drie interventies veiligheidsgevoelens kunnen verhogen.

- 1) Banners bij de ingangen van de straat. Op de banners staat 'Welkom in onze [straat]'. Het zien van een welkomtekst duidt erop dat de straat toebehoort aan een groep mensen. Dit geeft vervolgens ook het gevoel dat deze groep op de straat let en ingrijpt wanneer dit nodig is. Deze perceptie zorgt er voor dat mensen zich veilig voelen in de straat.

- 2) Portretten van Local Heroes. Dit zijn afbeeldingen van lokaal bekende mensen, bijvoorbeeld winkeleigenaren, met een oproep tot respect voor 'onze straat'. Deze afbeeldingen vermaken we tot posters, die we door de straat verspreid ophangen. De posters communiceren dat de buurtbewoners en –ondernemers begaan zijn met de straat en geven het gevoel van 'eigenaarschap'. Dit geeft voorbijgangers een veilig gevoel.

- 3) Het weergeven van woorden en afbeeldingen van hechtingsrelaties. Een hechtingsrelatie is een relatie tussen twee personen (bijvoorbeeld ouder en kind) die zich kenmerkt door warmte en veilige gevoelens. Wanneer mensen woorden en afbeeldingen kenmerkend voor hechtingsrelaties zien, ervaren ze automatisch de daaraan gekoppelde veilige gevoelens. Dit zijn woorden als 'liefde', 'steun' en 'veilig'. Ook afbeeldingen van een moeder en kind die elkaar liefdevol aankijken hebben dit effect. De woorden en afbeeldingen kunnen in de omgeving worden aangebracht, bijvoorbeeld op de grond of op lege muren of abri's (zie afbeeldingen hier onder).

Voordat bovenstaande interventies worden inzet, is het goed om te controleren of er een duidelijke oorzaak te vinden is voor de verlaagde veiligheidsgevoelens. Wanneer er bijvoorbeeld vaker overvallen of woninginbraken in de buurt plaatsvinden of een groep hangjongeren zorgt voor veel overlast, is het verstandig dit eerst aan te pakken. Dergelijke factoren hebben een grote impact op veiligheidsgevoelens. Die impact kan zelfs zo groot zijn dat bovengenoemde interventies pas effect hebben nadat deze factoren aangepakt zijn.

OVER D&B

Prof. dr. Rick van Baaren en prof. dr. Ap Dijksterhuis werken aan de Radboud Universiteit Nijmegen als hoogleraren gedrag & maatschappij en de psychologie van het onbewuste. In 2007 richtten zij gezamenlijk onderzoeks- en adviesbureau D&B op als spin-off van de Radboud Universiteit. Het doel? Het inzetten van nuttige kennis uit de wetenschap in de praktijk.

D&B adviseert in gedragsvraagstukken aan landelijke en regionale overheden en commerciële partijen. We baseren ons advies op onderzoek en meten het effect. Leidt deze aanpak tot gedragsverandering en zo ja, in welke mate? Pas als we daar antwoord op hebben, zijn we tevreden en bekijken we hoe we van een pilot kunnen overgaan tot een grootschalige implementatie.

Prof. dr. Ap Dijksterhuis

Prof. dr. Rick van Baaren

REFERENTIELIJST

Acuña-Rivera, M., Brown, J., & Uzzell, D. (2014). Risk perception as mediator in perceptions of neighbourhood disorder and safety about victimisation. *Journal of environmental psychology, 40*, 64-75.

Bacon, W. F., & Egeth, H. E. (1994). Overriding stimulus-driven attentional capture. *Perception & psychophysics, 55*(5), 485-496.

Foster, S., Giles-Corti, B., & Knuiiman, M. (2011). Creating safe walkable streetscapes: Does house design and upkeep discourage incivilities in suburban neighbourhoods?. *Journal of Environmental Psychology, 31*(1), 79-88.

Hur, M., & Nasar, J. L. (2014). Physical upkeep, perceived upkeep, fear of crime and neighborhood satisfaction. *Journal of environmental psychology, 38*, 186-194.

Jackson, J., Gray, E., & Brunton-Smith, I. (2010). Decoding disorder: On public sensitivity to low-level deviance. Available at SSRN 1567953.

Perkins, D. D., & Taylor, R. B. (1996). Ecological assessments of community disorder: Their relationship to fear of crime and theoretical implications. *American Journal of Community Psychology, 24*, 63-107.

Perkins, D. D., Brown, B. B., & Taylor, R. B. (1996). The ecology of empowerment: Predicting participation in community organizations. *Journal of Social Issues, 52*(1), 85-110.

Perkins, D. D., Meeks, J. W., & Taylor, R. B. (1992). The physical environment of street blocks and resident perceptions of crime and disorder: Implications for theory and measurement. *Journal of Environmental Psychology, 12*, 21-34.

Pitner, R. O., Yu, M., & Brown, E. (2012). Making neighborhoods safer: Examining predictors of residents' concerns about neighborhood safety. *Journal of Environmental Psychology, 32*, 43-49.

Selinger, E., & Whyte, K. (2011). Is there a right way to nudge? The practice and ethics of choice architecture. *Sociology Compass, 5*(10), 923-935.

Turatto, M., & Galfano, G. (2000). Color, form and luminance capture attention in visual search. *Vision research, 40*(13), 1639-1643.

Wansink, B., Painter, J. E., & Lee, Y. K. (2006). The office candy dish: proximity's influence on estimated and actual consumption. *International journal of obesity*, 30(5), 871-875.

Wilson, J. Q., & Kelling, G. L. (1982). Broken windows. *Critical issues in policing: Contemporary readings*, 395-407.